

Jary 11.02.2025 r

**Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
we Wrocławiu**

rdlp@wroclaw.lasy.gov.pl

Dotyczy:

Projektu PUL na lata 2025-34 dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie.

Po zapoznaniu się z projektem PUL na lata 2025-34, wnoszę o wprowadzenie zmian w przedstawionym projekcie w odniesieniu do wszystkich lasów społecznych na terenie Nadleśnictwa Oborniki Śląskie. Poprzez Lasy społeczne należy rozumieć wszystkie oddziały i wydzielania, które zostały ujęte w „Raporcie z pilotażu uspołecznionego procesu zainicjowanego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska dotyczącego lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Wrocławia” (dalej Raport), załącznik nr 3 Tabela zestawienie propozycji: obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej, tj. oddziały: 97, 100, 142-231 (bez oddziałów: 157 i 222), 388-398, 401-443 (bez 436), 447-459, 516-552, 556, 557.

Łącznie, w ramach konsensusu, na terenie Nadleśnictwa Oborniki Śląskie kryterium lasów społecznych przewidziano objęcie 4556,3 ha lasów, w tym na powierzchni 742,1ha uzgodniono wyłączenie lasów z użytkowania. Projekt PUL nie konsumuje tych uzgodnień i przewiduje w wydzieleniach wymienionych w załączniku nr 3 do Raportu niezmodyfikowaną gospodarkę leśną, za wyjątkiem tych powierzchni, które objęte zostały kryterium lasów społecznych w ramach wcześniejszych prac konsumujących zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych; jednakże te lasy stanowią niewielki procent powierzchni

uzgodnionej w wyniku prac Zespołu w Raporcie przedłożonym Ministrowi Klimatu i Środowiska.

W związku z powyższym wnoszę o następujące modyfikacje gospodarki leśnej na obszarze oddziałów/wydziałów wymienionych w załączniku nr 3:

1. W odniesieniu do wszystkich lasów, które uzgodniono jako wyłączane z użytkowania należy zastosować zasady przewidziane w standardach, a więc gospodarka leśna zakłada brak pozyskania drewna, pozostawianie drzew aż do naturalnej śmierci i ich rozkładu (za wyjątkami przewidzianymi w wytycznych i rekomendacjach, w tym np. prowadzeniem cięć wczesnych w tych częściach drzewostanów wyłączanych, których struktura w wyniku wcześniejszych prac tego wymaga).

2. Lasów, w których mają być zastosowane ograniczenia, gospodarka leśna zakłada, że większość (min. 50% powierzchni wydzielania/ zasobów drewna) dojrzałego drzewostanu nie jest pozyskiwana; pozostaje aż do naturalnej śmierci drzew i ich rozkładu. W przypadku, gdy wcześniejsze pozyskanie w ramach stosowanych rębni objęło już 50% lub większą część danego wydzielania oznacza to, że na danej powierzchni nie może prowadzone być już dalsze pozyskanie, a powierzchnia, a ramach stosowania kryterium ograniczenia powinna zostać wyłączona z dalszej gospodarki, poza częścią, która wcześniej została odnowiona, gdzie gospodarka leśna prowadzona będzie z uwzględnieniem wytycznych przewidzianych w dokumencie „Wytyczne i rekomendacje”, które przewidują w szczególności:

Pozostawienie części dojrzałego drzewostanu do naturalnej śmierci drzew i ich rozkładu (zgodnie z kryterium definiującym). W tym „pótrębnie” – pozostawianie istotnych fragmentów starodrzewów w rębniach złożonych (rezygnacja z końcowych cięć);

- Dopuszczenie cięć tylko drzew poniżej określonego (ustalonego dla obszaru) progu wiekowego lub wymiarowego;
- Maksymalne przetrzymywanie drzewostanów na pniu, do pojawienia się symptomów rozpadu¹;
- Cięcia ograniczone tylko do konkretnych gatunków, wynikające z lokalnych potrzeb/sytuacji, np. świerk;

¹ Chodzi o faktycznie zachodzący rozpad drzewostanu, a nie o „stabilność drzewostanu w sensie urzędzeniowym”, tj. wzrastające z wiekiem prawdopodobieństwo jego rozpadu. Należy jednak brać pod uwagę, że procesy rozpadu ostatnio dynamizują się, co oznacza że przechodzenie z okresu względnej „trwałości” do nagłego rozpadu może być szybkie i wymagać szybkiej reakcji.

- Cięcia ograniczone tylko do konkretnych gatunków, wynikające z lokalnych potrzeb/sytuacji, np.
 - świerk;
 - sosna na siedliskach żyznych - jeżeli potrzeba przeciwdziałania pinetyzacji przeważa nad walorami biocenotycznymi i krajobrazowymi starych sosen
- Utrzymywanie luźnego charakteru widnych drzewostanów liściastych, w których dominują drzewa o pokroju rozłożystym – drzewostany powypasowe, drzewostany o charakterze parkowym w pobliżu miast, siedliska owadów termofilnych (pachnica, jelonek, kozioróg);
Utrzymywanie widnych warunków borach sosnowych (usuwanie podszytu, naruszanie wierzchniej warstwy gleby) celem stworzenia warunków do zachowania ciągłości drzewostanu i podokapowego odnowienia sosny.

3. Lasów objętych kryterium modyfikacji: projektowana gospodarka leśna ma zakładać, że większość dojrzałego drzewostanu jest pozyskiwana, ale w sposób ograniczający negatywny wpływ na wartości przyrodnicze i społeczne. W szczególności w trakcie prac Zespołu strony uzgodniły, że modyfikacje te będą polegać na eliminacji rębni typu Ib, czy IIIa, pozostawianiu znacznie większej części starodrzewu niż zwykłe 5% (**20-40% w zależności od wydzielenia**), obligatoryjnym wykorzystywaniu naturalnych odnowień oraz drzew obecnych w niższych warstwach drzewostanu, realizując wskazówki z Wytycznych i rekomendacji, a więc:

- Modyfikacje rębni: preferowanie rębni o wysokim stopniu złożoności, z długim okresem odnowienia prowadzących do uzyskania lasów o zróżnicowanym składzie, strukturze pionowej i bardziej zbliżonych do naturalnych w danych warunkach - przy jednoczesnym minimalizowaniu konfliktów społecznych;
- Podwyższanie indywidualnego wieku rębności poszczególnych drzewostanów; przejście na rębnie złożone z długim okresem odnowienia będzie skutkować cięciami w podobnym czasie na znacznym obszarze, co ma wady przyrodnicze i negatywne konsekwencje społeczne. Dlatego też modyfikacje rębni powinny być stosowane razem ze spowalnianiem wymiany pokoleń drzewostanu;
- Pozostawianie do naturalnego rozpadu fragmentów (np. kęp lub alei) starodrzewia podczas cięć rębnych – we wszystkich rodzajach rębni. W razie potrzeby zwiększanie ich powierzchni powyżej zwyczajowych 5%;
- Wyłączanie z gospodarki leśnej pasm drzewostanu otulin przy wodach, mokradłach, w innych ekotonach;
- Ograniczanie zrębów zupełnych, a przypadku koniecznego stosowania – wyłącznie o niewielkich powierzchniach;
- Przy odnawianiu lasu maksymalne wykorzystanie naturalnego odnowienia;
- Preferowanie punktowego przygotowania gleby;

- Ograniczanie gradzeń;
- Minimalizowanie naruszeń powierzchni gleby przy zrywce i podwozie drewna;
- Troska o możliwość powstawania oraz pozostawianie martwego drewna i drzew biocenotycznych (w szerokim rozumieniu);
- Staranna troska o elementy krajobrazu: naturalne cieki, źródła, wąwozy, dolinki, skały; elementy kulturowe itp. - pozostawianie tych elementów nienaruszonych wraz z otuliną drzewostanu;
- Zarządzanie dynamicznym krajobrazem leśnym: zachowanie udziału starodrzewi i obszaru objętego cięciami podczas planowania gospodarki leśnej;

Specyficznie dla funkcji społecznych:

- Kształtowanie krajobrazu, np. punktowe cięcia odsłaniające osie widokowe;
- Zmiana podejścia do kwestii projektowania i utrzymania infrastruktury komunikacyjnej / rekreacyjnej w odpowiedzi na potrzeby społeczne z wykorzystaniem materiałów przyjaznych środowisku;

Z uwagi na brak od stycznia 2025 r. obowiązującego PUL, przy jednoczesnym braku formalnego wdrożenia uzgodnień prac Zespołu do przedstawionego projektu PUL wnosimy także, w przypadku, gdyby realizacja rębni projektowanych w PUL miała rozpocząć się przed wprowadzeniem omówionych powyżej zmian dla lasów społecznych i podpisaniem dokumentu przez Ministra Klimatu i Środowiska, o ścisłe stosowanie kryteriów przytoczonych w niniejszym piśmie, a także bilateralnych uzgodnień poczynionych w trakcie prac Zespołu odnoszących się do projektowych w PUL cięć rębnych, uzupełniających ww. wskazania dla obszarów wyłączeń/ograniczeń i modyfikacji. Maksymalna intensywność pozyskania drewna, w odniesieniu do całości powierzchni manipulacyjnej przed rozpoczęciem rębni nie powinna przekroczyć, tak jak uzgodniono w ramach bilateralnych rozmów w trakcie prac zespołu 70% w przypadku nielicznych przewidzianych projektem planu rębni zupełnych lb. W cięciach należy maksymalnie wykorzystać odnowienia naturalne i drugie piętro drzewostanu.

W związku z powyższym wiele drzewostanów przewidzianych w projekcie PUL do cięć rębnych (przede wszystkim rębni uprzętających w wydzieleniach, w których przeprowadzono kilka nawrotów rębni, do tego część drzewostanu została usunięta w cięciach sanitarnych) nie powinno być objętych rębniami, względnie cięcia w nich powinny mieć charakter zupełnie marginalny; dotyczy to wielu wydzieleń np. następujących: 152d, 156a, 160c, 218b, 219a, 220f, 226a, 226f (oznaczenia zgodne z BDL 2025).

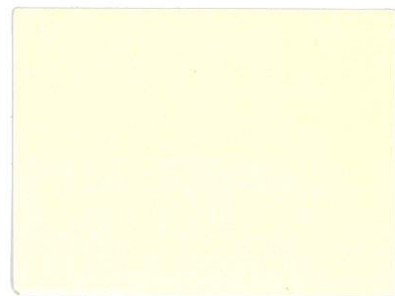
Ponadto, zgodnie z postulatami zgłaszanymi w trakcie prac Zespołu oraz cytowanymi wytycznym wnosimy o podniesienie indywidualnych wieku rębności w wydzieleniach

składających się na lasy społeczne o 20 lat dla dębu, buka, o 10 lat dla sosny, za wyjątkiem drzewostanów na siedliskach niezgodnych ze składem gatunkowym oraz drzewostanów wymagających przebudowy z powodów biotycznych, bądź abiotycznych. Dla wszystkich drzewostanów zaliczonych do kategorii ograniczeń wnosimy o objęcie cięciami w jakiegokolwiek formie, zgodnie z wytycznymi, nie więcej niż 50% całkowitej powierzchni wydzielania w całym okresie odnowienia. Czas odnowienia w tych drzewostanach powinien wynosić min. 50 lat. W drzewostanach zaklasyfikowanych do kategorii modyfikacji czas odnowienia powinien wynosić minimum 30-40 lat. Wnosimy o nieobejmowanie cięciami rębny drzewostanów, w których dominujący gatunek drzew w danym wydzielaniu nie osiągnął minimalnego wieku rębności w wysokości:

- dębu: 130 lat,
- buka, jesionu, jaworu, lipy: 120 lat
- sosny, świerka, grabu, modrzewia: 90 lat
- brzozy 80 lat.

W związku z powyższym wnosimy o zmiany w projekcie PUL, tak aby wydzielania nie spełniającego tego kryterium nie były obejmowane inicjowaniem rębni, względnie prace mogłyby być przeprowadzone w kolejnych latach obowiązywania PUL, gdy drzewostan osiągnie już minimalny wiek rębności dla dominującego w nim gatunku.

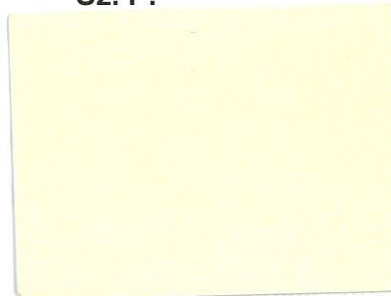
Z poważaniem,

Wrocław, 06.03.2025 r.

Zn. spr.: ZU.6003.3.2025

Sz. P.

Dotyczy: uwag, wniosków i opinii do Projektu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie na lata 2025-2034

W odpowiedzi na przesłane uwagi, wnioski i opinie do Projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie na lata 2025-2034 dziękuję za aktywny udział w społecznych konsultacjach tego dokumentu.

Odnosząc się do wniosku o wprowadzenie zmian w projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie z tytułu uwzględnienia lasów społecznych, które zostały ujęte w „Raporcie z pilotażu uspołecznionego procesu zainicjowanego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska dotyczącego lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Wrocławia”, a który to raport jest wynikiem prac Zespołu ds. Lasów Społecznych powołanego przez Ministra Klimatu i Środowiska Poleceniem z dnia 26.04.2024 r., Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu informuje, że z uwagi na brak, na dzień 1 stycznia 2025 r., akceptacji ze strony MKiŚ lasów społecznych wyznaczonych w ramach wyżej wymienionego projektu, a także z uwagi na to, że do dziś trwają prace w MKiŚ nad zasadami gospodarowania w tych lasach, uwzględnienie przedmiotowych lasów społecznych, a co za tym idzie wprowadzenie modyfikacji zabiegów gospodarczych w projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie na lata 2025-2034, nie znajdują podstaw formalno-prawnych.

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie na lata 2025-2034, sporządzany jest wg stanu 01.01.2025 r. Narada Techniczno-Gospodarcza dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie, zwołana w celu końcowych ustaleń w sprawie organizacji prac urządzeniowych i oceny gospodarki leśnej za okres obowiązywania planu urządzenia lasu oraz oceny projektu planu urządzenia lasu odbyła się w dniu 13 listopada 2024 r. W protokole z tej narady zapisano, że trwają prace Zespołu ds. lasów o wzmocnionej funkcji społecznej wokół miasta Wrocławia, ale na dzień sporządzania projektu nie są znane efekty końcowe, które powinny jeszcze zyskać akceptację MKiŚ. Zapisano również, że w projekcie planu urządzenia lasu przyjęte zostały wyniki dotyczące lasów o zwiększonej funkcji społecznej wypracowane w ramach Zespołu Lokalnej Współpracy.

Prace nad projektem planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie rozpoczęły się w roku 2022 (Komisja Założeń Planu odbyła się 19 maja 2022 roku) i były realizowane wg Instrukcji urządzania lasu z roku 2011. Formalne konsultacje społeczne były realizowane w oparciu „Ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” oraz zapisy instrukcji urządzania lasu. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym, rozpoznano interesariuszy tworzonego projektu spośród lokalnych społeczności i włączono ich w proces wyznaczania lasów o wzmacnianej funkcji społecznej i dyskusję o modyfikowanej w ramach niej gospodarce leśnej. Powołano Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW) zarządzeniem Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych na wniosek Nadleśniczego. ZLW spotykał się w następujących terminach 19 października 2023 r., 29 stycznia 2024 r oraz 23 kwietnia 2024 r. Propozycje zapisów w projekcie planu urządzenia lasu były konsultowane, a uwagi szczegółowo analizowane. W projekcie planu urządzenia lasu wytypowano 1 589,85 ha lasów, gdzie za dominującą uznano funkcję społeczną, wyznaczając w ramach nich strefę intensywną i zrównoważoną oddziaływania społecznego na powierzchni odpowiednio 791,80 ha i 798,05 ha. W elaboracie opisano w języku niespecjalistycznym sposoby wzmacniania funkcji ochrony przyrody i funkcji społecznych w planowaniu urządzeniowym, przeprowadzony dialog społeczny, cele i przyjęte założenia w tym zakresie.

Zespół ds. lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół aglomeracji wrocławskiej zakończył swoją pracę pod koniec listopada 2024 r., jednak do dziś trwają w MKiS prace nad zasadami gospodarowania w uzgadnianych obszarach lasów społecznych. W związku z powyższym postulowane modyfikacje gospodarki leśnej nie mogą być uwzględnione w projekcie planu urządzenia lasu wg stanu na 01.01.2025 r. Po wprowadzeniu do stosowania wytycznych i zasad gospodarowania w lasach społecznych stosownym aktem prawnym, przeprowadzona zostanie analiza w jaki sposób dokonać wdrożenia ich do gospodarki leśnej. Podsumowując, zdaniem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, biorąc pod uwagę stopień zaawansowania prac nad projektem PUL oraz brak zatwierdzonych prac Zespołu ds. Lasów Społecznych znajdujących się w pobliżu miasta Wrocławia przedwczesnym, a jednocześnie nieuzasadnionym formalno-prawnie byłoby wprowadzanie ustaleń prac Zespołu do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie.

W ślad za powyższym wyjaśnieniem i w następstwie tego, że lasy społeczne, które ujęto w „Raporcie z pilotażu uspołecznionego procesu zainicjowanego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska dotyczącego lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Wrocławia” nie zostały skonsumowane w projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie na lata 2025-2034, brak jest także podziału przedmiotowych lasów społecznych na lasy, które uzgodniono jako wyłączone, lasy w których mają być zastosowane ograniczenia oraz lasy objęte kryterium modyfikacji. W przypadku tych ostatnich przedstawione w piśmie przez Fundację Instytut Dobrych Praktyk założenia co do sposobów modyfikacji gospodarki leśnej dla lasów społecznych są w części akceptowane przez RDLP we Wrocławiu, a niektóre są także realizowane przez nadleśnictwo nieprzerwalnie od wielu lat i w dalszym ciągu będą, nie tylko w odniesieniu do lasów społecznych, ponieważ wynikają m.in. z szeregu wewnętrznych przepisów regulujących prowadzenie gospodarki leśnej w PGL LP.

Postulat modyfikacji rębni i preferowanie rębni o wysokim stopniu złożoności, z długim okresem odnowienia prowadzących do uzyskania lasów o zróżnicowanym składzie gatunkowym i strukturze pionowej jest kierunkiem zasadnym. Dobór rębni zależy od celu hodowlanego jaki chcemy osiągnąć w drzewostanie oraz wymagań

ekologicznych poszczególnych gatunków. W lasach o zdiagnozowanej funkcji społecznej, głównym celem gospodarki leśnej jest wzmacnianie społecznych usług ekosystemowych, rozumianych jako zapewnienie społecznościom korzyści psychologicznych, socjologicznych i estetycznych, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości i stabilności lasu. Zachowanie trwałości lasu, jak również zdolności pełnienia przez niego oczekiwanych funkcji w zmieniających się warunkach klimatycznych, wymaga prowadzenia specyficznej, nieschematycznej gospodarki leśnej.

Ograniczenie zrębów zupełnych, a w przypadku konieczności stosowania – wyłącznie o niewielkiej powierzchni dla lasów o zwiększonej funkcji społecznej jest twierdzeniem zasadnym. Podkreślić należy, że w projekcie planu urządzenia lasu dla całości lasów Nadleśnictwa Oborniki Śląskie zgodnie z zarządzeniem 87 z dnia 12.07.2024 r. DGLP (zmienionego zarządzeniem nr 90 z dnia 23.07.2024 r.) dokonano wszechstronnej analizy użytkowania rębego zaplanowanego w trakcie taksacji lasu i uzgodnionego z pracownikami nadleśnictwa, w celu maksymalnego zmniejszenia rębni i cięć zupełnych. Dokonano także analizy rębni zupełnych w ramach grup drzewostanów pełniących szczególne funkcje, co szczegółowo opisano w elaboracie w rozdziale 6.4 „Wzmacnianie funkcji ochrony przyrody i funkcji społecznych w planowaniu urządzeniowym – opis w języku niespecyficznym”. W związku z powyższym zaplanowane obecnie rębnie zupełne w pul dotyczą przede wszystkim siedlisk borowych, drzewostanów zagrożonych utratą stabilności, bez możliwości wydłużenia okresu odnowienia, z niekorzystnymi warunkami do odnowienia naturalnego (zachwaszczona lub zdziczała pokrywa leśna, rozwinięta warstwa podszytu). Rekomenduje się, aby przy wykonywaniu odnowienia tymi rębniami stosować zalecenia rębni zachowawczej (retencyjnej), w szczególności wykorzystywać pojawiające się spontanicznie odnowienia naturalne, pozostawiać istniejące domieszki gatunków liściastych, płaty starszego drzewostanu w postaci kęp o powierzchni co najmniej 15 – 20 arów. Postępowanie zmierzające do ograniczenia rębni i cięć zupełnych jest także zbieżne z kierunkiem proponowanym przez Unię Europejską. „Wytyczne dotyczące gospodarki bliższej naturze” rekomendują stosowanie rębni przerębowych i stopniowych, które sprzyjają kształtowaniu złożonej budowy drzewostanów, ale nie wykluczają stosowania cięć i rębni zupełnych z

modyfikacjami nazywając je rębniami niezupełnymi (odpowiednik wyżej przytoczonych rębni zachowawczych i retencyjnych) (Bruksela 2023 r.).

Warto podkreślić fakt, że zgodnie z §23 ust. 5 i 6 Zasad Hodowli Lasu (akt prawa wewnętrznego PGL LP) Nadleśniczy na etapie realizacji zaplanowanego użytkowania rębego ma prawo do modyfikacji rębni przez przenoszenie poszczególnych elementów technicznych i przestrzennych w grupie rębni złożonych, a także ma prawo do zamiany rębni złożonych, jeżeli pozwolą one na osiągnięcie przyjętego celu hodowlanego.

Pomysł podwyższania indywidualnego wieku rębności poszczególnych drzewostanów w stosunku do przeciętnego wieku rębności w lasach społecznych jest możliwy do realizacji, ale po wnikliwej analizie zasadności w kontekście choćby ich przebudowy jak i rozpatrzenia ich stabilności.

Zgodnie z §24 Instrukcji Urządzania Lasu wieki rębności, wyznaczające czas osiągnięcia celu gospodarowania, określa się jako:

1) przeciętne wieki rębności dla głównych gatunków drzew w obrębach leśnych przyjmowane dla: sosny, świerka, jodły, dębu i buka na podstawie wykazu zamieszczonego w rozdziale VIII IUL, zaś dla pozostałych gatunków ustalane podczas Komisji Założeń Planu; przeciętne wieki rębności dla głównych gatunków drzew w obrębach leśnych wykorzystywane są przede wszystkim do celów obliczania etatów według dojrzałości drzewostanów;

2) wieki rębności drzewostanów, nazywane wiekami dojrzałości rębnej drzewostanu lub wiekami dojrzałości drzewostanu do odnowienia, określane są indywidualnie dla poszczególnych drzewostanów podczas taksacji lub przyjmowane schematycznie w wielkości wynikającej wprost z przeciętnego wieku rębności przyjętego dla gatunku drzewa, który panuje w danym drzewostanie.

Określanie indywidualnego wieku dojrzałości rębnej drzewostanu podczas taksacji zalecane jest przede wszystkim przy projektowaniu zróżnicowanych sposobów odnowienia, pozwala bowiem na odejście od ścisłego stosowania schematycznego podziału drzewostanów na: bliskorębne, rębne i przeszlórębne, w kierunku elastycznego projektowania terminu rozpoczęcia procesu odnowienia

w drzewostanie: znacznie wcześniejszego – niż przeciętny wiek rębności gatunku panującego – np. w wypadku przebudowy, ale też znacznie późniejszego, np. w wypadku drzewostanu o dobrym stanie zdrowotnym, pełniącego niezastąpioną rolę w ekosystemie.

Podwyższenie wieku rębności niewątpliwie spowoduje, iż do procesu przebudowy przystępować się będzie w późniejszej fazie rozwojowej danego drzewostanu, który w wyniku obserwowanych w ostatnim okresie zmian klimatycznych i towarzyszących im gwałtownym zjawiskom atmosferycznym, a także poddawaniem go niekorzystnym czynnikom biotycznym, często znajduje się w złej kondycji i systematycznie traci zdolności do odnowienia naturalnego. Podniesienie wieku rębności i wydłużenie samego okresu odnowienia spowodować może, iż do rozpoczęcia procesu przebudowy przystępować się będzie w drzewostanach w fazie rozpadu, niezdolnych do odnowienia naturalnego i narażonych w dalszym ciągu na niekorzystne czynniki abiotyczne i biotyczne. Jeśli przyjęte w trakcie KZP wieki rębności są kwestionowane i proponuje się stosowanie „indywidualnego wieku rębności” poprzez jego podwyższenie, to bardziej zasadnym – przy założeniu wydłużania procesu przebudowy poprzez stosowanie rębni o wysokim stopniu złożoności i spowalnianiem wymiany pokoleń – byłoby obniżenie wieków rębności.

W lasach o obniżonej stabilności, wiek drzewostanu przestaje być kryterium decydującym o rozpoczynaniu procesu przebudowy lasu. Kondycja zdrowotna, dostosowanie składu gatunkowego do siedliska są kluczowymi czynnikami wpływającymi na proces przemiany pokoleniowej lasu, pozwalającym adaptować go do zmieniających się warunków klimatycznych.

Postulat pozostawienia do naturalnego rozpadu fragmentów kęp lub alei starodrzewu podczas cięć rębnych w ilości nie mniejszej niż 5% powierzchni, a często w ilości większej jest realizowany w gospodarce leśnej. W procesie odnowienia cenne fragmenty drzewostanów, np. młodsze i stabilne kępy drzew gatunków głównych, domieszkowych i biocenotycznych, można traktować jako przyszłe pokolenie lasu. Kępy starodrzewu, drzewa dziuplaste, biocenotyczne i przestoje kształtujące krajobraz mogą pozostać jako pożądane elementy strukturalne i funkcjonalne nowego

drzewostanu, przy uwzględnieniu zachowania bezpieczeństwa – zwłaszcza na obszarach o intensywnym natężeniu ruchu rekreacyjno-turystycznego (§25 ust. 2 ZHL). Priorytetem dla planowanych i przede wszystkim realizowanych działań w lasach o zwiększonej funkcji społecznej jest bezpieczeństwo ludzi w nich przebywających.

Wyłączanie lub ograniczanie gospodarki leśnej dla fragmentów drzewostanu zlokalizowanych przy naturalnych ciekach i zbiornikach wodnych jest realizowane w nadleśnictwach. Zgodnie z ZHL (§28 ust. 4 i 6 oraz §30 ust. 3 lit. g), a także z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (§3 ust. 5 i 9) nie stosuje się zrębów zupełnych w pasie o szerokości 25 metrów od naturalnych cieków i naturalnych zbiorników wodnych, zaleca się kształtowanie stref przejściowych, nie stosuje się także rębni gniazdowych w pasie 25 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz źródeł. Jeżeli chodzi zaś o ekotony to kształtowanie ich nabiera szczególnego znaczenia w kompleksach leśnych służących jako miejsca wypoczynku ludności. Część ekotonów to ekotony zlokalizowane na granicy polno-leśnej, granicy obszarów leśnych i zabudowanych (zurbanizowanych), wobec czego ich bezwzględne pozostawianie nie powinno być nakazem, a jedynie sugestią, gdzie decyzja o ich pozostawieniu winna być uzależniona od analizy ryzyka i możliwości spowodowania potencjalnych szkód w życiu, zdrowiu i mieniu.

Postulat preferowania punktowego przygotowania gleby jest nieuzasadniony merytorycznie i ekonomicznie – zwłaszcza w świetle rozpatrywania potencjalnie rozległego i zróżnicowanego obszaru kilku tysięcy hektarów, wyróżniającego się szerokim spektrum siedlisk, zróżnicowania stanu pokrywy gleby, warunków wilgotnościowych itp. Podobnie ma się sprawa z wnioskiem o ograniczenie grodzień. Mając na uwadze wyniki inwentaryzacji lasu w ramach planu urządzenia lasu oraz dane przytoczone przez nadleśnictwo w „Analizie gospodarki przeszłej” szkody od zwierzyny płowej są istotnym problemem w Nadleśnictwie Oborniki Śląskie. Z uwagi na ten fakt ewentualne ograniczenie stosowania grodzień, które jest najskuteczniejszym sposobem zabezpieczenia upraw przed zgryzaniem jest możliwe ale w ograniczonym zakresie po wcześniejszej wnikliwej analizie.

Odnosząc się do tematu ilości martwych drzew należy zauważyć znaczący jego wzrost w stosunku do inwentaryzacji sprzed 10 lat. Wg projektu urządzenia lasu na lata 2025-2034 jego wielkość ustalono na poziomie 13,07 m³/ha, przy wielkości 3,66 m³/ha z poprzedniego okresu. Należy pamiętać jednak że pozostawianie drzew martwych nie może stwarzać zagrożenia pożarowego, ryzyka masowego występowania szkodliwych czynników biotycznych i po trzecie, szczególnie ważne dla lasów o zwiększonej funkcji społecznej, zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, a w przypadku wystąpienia takiego zagrożenia martwe drzewa obala się i pozostawia.

Pozostałe zgłoszone postulaty, tj. :

- „przy odnawianiu lasu maksymalne wykorzystywanie naturalnego odnowienia”,
 - „minimalizowanie naruszeń powierzchni gleby przy zrywce i podwozie drewna”,
 - „troska o pozostawianie drzew biocenotycznych”,
 - „staranna troska o elementy krajobrazu: naturalne ciekі, źródła, wąwozy, dolinki, skały; elementy kulturowe itp. – pozostawianie tych elementów nienaruszonych wraz z otuliną drzewostanu”,
- są realizowane przez nadleśnictwo nieprzerwanie od wielu lat i w dalszym ciągu będą, ponieważ wynikają m.in. z szeregu wewnętrznych przepisów regulujących prowadzenie gospodarki leśnej w PGL LP.

Z poważaniem
Jan Dziecielski
Dyrektor RDLP we Wrocławiu
/dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Nadleśnictwo Oborniki Śląskie

DOLNOŚLĄSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY we WROCŁAWIU
WOJEWÓDZKA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA we WROCŁAWIU

ul. Marii Curie-Skłodowskiej 73/77, 50-950 Wrocław,

e-mail: wsse.wroclaw@sanepid.gov.pl

tel. centrala 71-328-30-41, Dyrektor 71-328-21-25, Fax 71-328-35-92

www.gov.pl/web/wsse-wroclaw

REGON: 000291658 NIP: 896-000-56-15

Wrocław, dnia 12 lutego 2025 roku

ZNS.9022.4.6.2025.MŚ

n1371

RPW/3666/2025 P
Data: 2025-02-20

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 pkt 1, art. 10 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 416), art. 46 ust. 1 pkt 2, art. 54 ust. 1, 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 54)

Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

po rozpatrzeniu wniosku Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 90, 50-357 Wrocław, z dnia 06 grudnia 2024 r. (data wpływu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej dnia 22 stycznia 2025 r.) oraz zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją

opiniuje pozytywnie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych

projekty planów urządzenia lasu dla nadleśnictw Wołów, Oborniki Śląskie, Ruszów, Węgliniec, Żmigród na lata 2025-2034, zlokalizowanych w obrębach:

Nadleśnictwo Wołów: obręb Dębno (adres leśny 13-06-1) i obręb Wińsko (adres leśny 13-06-2); województwo dolnośląskie; powiat: górowski, trzebnicki i wołowski;

Nadleśnictwo Oborniki Śląskie: obręb Bagno (adres leśny 13-19-1) i obręb Oborniki Śląskie (adres leśny 13-19-2); województwo dolnośląskie; powiat: trzebnicki, wołowski, powiat Miasto Wrocław i powiat wrocławski;

Nadleśnictwo Ruszów: obręb Ruszów (adres leśny 13-22-1) i obręb Polana (adres leśny 13-22-2); województwo dolnośląskie; powiat: bolesławiecki i zgorzelecki oraz województwo lubuskie: powiat żagański;

Nadleśnictwo Węgliniec: obręb Węgliniec (adres leśny 13-29-1) i obręb Osiecznica (adres leśny 13-29-2); województwo dolnośląskie; powiat: bolesławiecki i zgorzelecki;

Nadleśnictwo Żmigród: obręb Sułów (adres leśny 13-31-1) i obręb Żmigród (adres leśny 13-31-2); województwo dolnośląskie; powiat: trzebnicki i milicki.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 06 grudnia 2024 r. (data wpływu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej dnia 22 stycznia 2025 r.), Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 90, 50-357 Wrocław zwróciła się do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu z prośbą o zaopiniowanie projektów planów urządzenia lasu dla nadleśnictw Wołów, Oborniki Śląskie, Ruszów, Węgliniec, Żmigród na lata 2025-2034.

Niniejsze opracowania projektów planu urządzenia lasu obejmują grunty Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie: Nadleśnictwa Ruszów o łącznej powierzchni 17855,59 ha, Nadleśnictwa Węgliniec o łącznej powierzchni 17708,87 ha, Nadleśnictwa Oborniki Śląskie o łącznej powierzchni 15510,52 ha, Nadleśnictwa Wołów o łącznej powierzchni 20004,33 ha oraz Nadleśnictwa Żmigród o łącznej powierzchni 16022,07 ha.

Przedmiotowe projekty planu urządzenia lasu to dokumenty określające zadania z zakresu gospodarki leśnej. Filarem tworzenia dokumentów są zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, uwzględniające potrzeby ochrony lasów, zwłaszcza ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych.

Podstawą gospodarki przyszłego okresu (01.01.2025-31.12.2034) określona w dokumencie jest planowanie działalności zmierzającej do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania teraz i w przyszłości, ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów.

W związku z powyższym przyjęto sześć kryteriów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej:

- a) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmacniania zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla,
- b) kryterium utrzymania zdrowia i witalności ekosystemów leśnych,
- c) kryterium utrzymania i wzmacniania produkcyjnych funkcji lasu,
- d) kryterium zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych,
- e) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów,
- f) kryterium utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych poprzez:
 - zwiększenie udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej
 - udostępniania lasów do celów zdrowotno-rekreacyjnych
 - udostępniania lasów do celów dydaktycznych
 - promocje trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Przedstawione projekty planu urządzenia lasu wraz prognozą oddziaływania na środowisko nie przewidują realizacji zadań zaliczanych do szczególnie uciążliwych dla środowiska i cennych komponentów przyrodniczych. Zawierają optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na środowisko naturalne.

Z analizy przeprowadzonej w prognozie oddziaływania na środowisko wynika, iż realizacja działań wskazanych w planach będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, w tym na ludzi. Zwiększenie powierzchni zasobów leśnych zintensyfikuje produkcję tlenu i absorpcję dwutlenku węgla, a także zabezpieczy ekosystemy wodne przez degradacją stosunków wodnych. Ponadto trwale zrównoważona gospodarka leśna oraz dostępność do terenów leśnych przyniesie pozytywne skutki zarówno w wymiarze ekonomicznym, jak i społecznym.

Mając powyższe na uwadze, uwzględniając prośrodowiskowy charakter opracowania, a zwłaszcza jego pozytywny wpływ na jakość życia ludzi, Dolnośląski Państwowy Wojewódzki

Inspektor Sanitarny we Wrocławiu opiniuje pozytywnie projekty planów urządzenia lasu dla nadleśnictw Wołów, Oborniki Śląskie, Ruszów, Węgliniec, Żmigród na lata 2025-2034.

Dane osoby podpisującej z upoważnienia Dolnośląskiego
Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we
Wrocławiu:

Dawid Grzybowski
Kierownik Działu Zapobiegawczego Nadzoru
Sanitarnego

*pismo wydane w postaci elektronicznej, podpisane kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Otrzymują:

1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu - list polecony + ZPO
ul. Grunwaldzka 90, 50 – 357 Wrocław
2. Dział ZNS WSSE we Wrocławiu – a/a

**Za zgodność
z oryginałem**

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
WE WROCŁAWIU**

**UL. JANA DŁUGOSZA 68
51-162 WROCŁAW**

Wrocław, dnia 15 stycznia 2025 r.

WPN.410.34.2024.PBR

**Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji Lasów
Państwowych we Wrocławiu
- ePUAP -**

Opinia

Na podstawie art. 54 ust. 1 i art. 57 ust. 1 pkt 2 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.)*, w odpowiedzi na wniosek znak: ZU.6004.26.2024 z dnia 5 grudnia 2024 r. w sprawie projektu planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie na okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2034 r., uzupełniony w dniu 16 grudnia 2024 r., opiniuję projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Oborniki Śląskie bez uwag.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska we Wrocławiu
p.o. Regionalny Konserwator Przyrody
we Wrocławiu

Katarzyna Łapińska

*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*

	dwkz-lg@dwkz.pl ePUAP: /dwkz/skrytka http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/
--	---

Wrocław, dnia 12 marca 2025 roku

WZN.5146.686.2024.MJK

POSTANOWIENIE NR 274/2025

Działając na podstawie art. 92 ust. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 1292; dalej: u.o.z.), w związku z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 530; dalej: u.o.l.) oraz art. 106 § 5 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 572 t.j.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 02.03.2025 r. (znak pisma: ZU.6004.25.2024, data wpływu: 03.03.2025 r.) złożonego w imieniu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu przez Dyrektora - Pana Jana Dziecielskiego, w sprawie uzgodnienia planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Wołów, Nadleśnictwa Oborniki Śląskie, Nadleśnictwa Ruszów, Nadleśnictwa Węgliniec i Nadleśnictwa Żmigród na lata 2025-2034, udostępnionego w wersji elektronicznej,

postanawiam

uzgodnić przedstawioną dokumentację dot. zapisów projektów planu urządzenia lasu dla Nadleśnictw: Wołów, Oborniki Śląskie, Ruszów, Węgliniec, Żmigród w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach wpisanych do rejestru zabytków i w lasach, na terenie których znajdują się zabytki archeologiczne na lata 2025-2034, udostępnionego w wersji elektronicznej pod adresem: <https://chmura.lasy.gov.pl/owncloud/index.php/s/oJS4f24bROEsi6i>

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 02.03.2025 r. (znak pisma: ZU.6004.25.2024, data wpływu: 03.03.2025 r.) w imieniu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu, Dyrektor - Pan Jan Dziecielski, zwrócił się do tut. urzędu o uzgodnienie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictw: Wołów, Oborniki Śląskie, Ruszów, Węgliniec, Żmigród na lata 2025-2034, udostępnionego w wersji elektronicznej pod adresem: <https://chmura.lasy.gov.pl/owncloud/index.php/s/oNkbNyNOY1grZdV>.

Kompetencje organu konserwatorskiego w sprawie wynikają z art. 7 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2024 r., poz. 530 t.j.): *gospodarka leśna w lasach wpisanych do rejestru zabytków i w lasach, na terenie których znajdują się zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, prowadzona jest w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.*

Postępowanie w sprawie uzgodnienia pierwotnego projektu planu wszczęto na wniosek z dnia 04.12.2024 r., które zakończono postanowieniem Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 92/2025 z dnia 31.01.2025 r., odmawiając uzgodnienia projektu planu ze względu na brak pełnej ochrony zabytków archeologicznych oraz konieczności skorygowania granic obszarów wpisanych do rejestru zabytków.

Po analizie skorygowanego projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictw Wołów, Oborniki Śląskie, Żmigród, Ruszów i Węgliniec ustalono, że plan w pełnym stopniu zawiera informacje dotyczące obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru oraz ujętych w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków, a także chronionych na podstawie zapisów planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego.

Biorąc pod uwagę powyższe, zgodnie z art. 7 ust. 3 cytowanej wyżej ustawy o lasach uzgodniono plan urządzenia lasu dla Nadleśnictw Wołów, Oborniki Śląskie, Ruszów, Węgliniec, Żmigród na lata 2025-2034, udostępnionego w wersji elektronicznej.

Jednocześnie informuję, że na obszarach, na których obowiązuje plan urządzenia lasu winno się odwoływać do ściśle opisanego postępowania w przypadku wycinki drzew na obszarach zabytkowych, w tym na terenie zabytków archeologicznych. Strona jednak każdorazowo powinna wystąpić o wydanie wytycznych konserwatorskich dla podejmowanych prac w oparciu o art. 27 u.o.z.

Zgodnie z art. 106 § 5 k.p.a., zajęcie stanowiska przez organ, do którego zwrócił się w tym celu organ załatwiający sprawę, następuje w drodze postanowienia, na które służy stronie zażalenie. Przyjąć zatem należy, iż niezależnie od treści rozstrzygnięcia organu uzgadniającego, formą załatwienia sprawy jest postanowienie.

W tym stanie faktycznym i prawnym organ postanowił jak w sentencji.

P O U C Z E N I E

Zgodnie z art. 141 § 2 kpa na postanowienie niniejsze przysługuje stronom zażalenie, które za moim pośrednictwem w terminie 7 dni od daty doręczenia tego pisma można wnieść do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie.

Daniel Gibski

Dolnośląski Wojewódzki
Konserwator Zabytków

[podpisano podpisem elektronicznym]

Otrzymują:

- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu – edroęczenie
- aa teczka obiektu – Wołów, Żmigród, Oborniki Śląskie – [rej.]
Obszar delegatury Jelenia Góra – Ruszków, Węgliniec

MJK, EM, JKB, AFD, MP. KP, KT, TW

Sprawę prowadzi: inspektor Wydział Zabytków Nieruchomych Marta Kowalczyk
e-mail: m.kowalczyk@dwkz.pl tel. 71-3958022